

AA BB

AKADEMICKÝ BULLETIN

Akademie věd
České republiky

interní e-magazín AV ČR 06-07 2023

For
English,
click
here

DOKTORANDI

Akademie věd ČR pomáhá se vzdáváním nové generace vědců

Nadějní vědci převzali
Prémii Otto Wichterleho

Forbes ocenil badatelky
z Akademie věd ČR

Imposter syndrome
se nevyhýbá ani vědcům

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

ráda bych vás přivítala u letního dvojčísla e-časopisu *AB / Akademický bulletin*, jež je zároveň posledním ve stávající podobě. Od září jeho obsah totiž najdete online na webových stránkách Akademie věd ČR v sekci O nás pod záložkou *A / Z Akademie*. Na novinky vás jednou za dva až tři týdny upozorníme e-mailovým newsletterem, ve kterém najdete odkazy na nejnovější aktuality.

„Ábíčko“ vycházelo do roku 2016 v tištěné formě, následně jako e-PDF (v letech 2017–2023 vyšlo celkem 56 čísel), nyní pro něj chceme využít náš hlavní web avcr.cz. Pro změnu formátu jsme se rozhodli proto, aby kolegyně a kolegové z pracovišť Akademie věd ČR měli k informacím z interního života naší instituce přístup okamžitě (a nemuseli čekat na vydání e-magazínu) a zároveň abychom zvýšili čtenářský komfort i s ohledem na stále častější využití mobilních zařízení.

V hlavním tématu se věnujeme spolupráci s vysokými školami. Jan Vondráček z Akademické rady AV ČR, který má tuto agendu v gesci, v rozhovoru vysvětluje, že zapojení studentů a studentek do vědy a výzkumu patří mezi společné cíle naší instituce i vysokých škol a univerzit. I proto připomínáme přípravu nového zákona o vysokých školách, který zahrnuje také reformu financování doktorského studia. Mimo jiné nás zajímá, jaké bude mít dopady na naše pracoviště. Podotýkám, že doktorandů a doktorandek u nás každoročně působí více než 2000. Věřím, že naše návrhy k novému zákonu pomohou k tomu, aby se spolupráce s vysokými školami a univerzitami při vzdělávání doktorandů dále zlepšovala.

Přeji vám inspirativní čtení a pohodové letní měsíce.

Eva Zažímalová

Dear colleagues,

I would like to welcome you to the summer double issue of our in-house e-magazine the *AB / Academic bulletin*, which is also the last one in its current form. From September onwards, you will be able to find its content online on the website of the Czech Academy of Sciences in the ‘About Us’ section under *A / From the Academy*. Every two to three weeks, we will share with you the links to the latest news via an e-mail newsletter.

Until 2016, the *AB / Academic bulletin* was published in printed form, subsequently in PDF form (56 issues were published during 2017–2023), and now we are carrying it over to our main website, www.avcr.cz. We decided to change the format so that our colleagues from the CAS institutes would have the option to access information regarding the workings of our institution immediately (and not have to wait for the e-magazine to be published) and also to increase the reader’s comfort with regard to the increasing use of mobile devices.

The main story of the summer double issue focuses on our cooperation with universities. Jan Vondráček from the Academy Council of the CAS, who is responsible for this agenda, explains in the interview on pages 26–30 how the involvement of students in science and research is one of the common goals of our institution as well as colleges and universities. This is also why we are commenting on the preparation of a new Czech law on higher education institutions, which also includes a reform of doctoral studies funding. Among other things, we are interested in what impact it will have on our institutes. I would point out that more than 2,000 PhD students are affiliated with and work at the Academy every year. I believe that our proposals on the new law will help further improve our cooperation with colleges and universities regarding the mentoring and training of PhD students.

I wish you an inspiring read and a relaxing summer

Eva Zažímalová

EDITORIAL

Úvodní slovo – Eva Zažímalová
předsedkyně Akademie věd ČR 2

KRÁTKÉ ZPRÁVY

Z Akademie 4

OCENĚNÍ

Wichterleho prémie 2023 6

Eva Zažímalová převzala
významné medaile 8

Žebříček TOP vědkyň ovládly
badatelky z Akademie věd 9

Wilhelm Bernhard Workshop
ocenil Pavla Hozáka 9

POPULARIZACE

Veletrh vědy přilákal
rekordní počet návštěvníků 10

Vystavovatelé se na veletrhu
setkali s předsedkyní 12

TÉMA

Řemeslo vědy: z posluchárny do laboratoře
Mezi studenty se leckdy skrývá skvělý vědec či špičková
vědkyně. Badatelskému řemeslu, které je může provázet
celý profesní život, se ale učí nejen v posluchárně.
Se vzděláváním nové generace pomáhá vysokým školám
a univerzitám také Akademie věd ČR. 14

NÁZORY

ERC granty: jak pomáhá
Technologické centrum 20

Nestydíme se mluvit
o pocitech nedostatečnosti 21

KNIHY

Nové knihy 24

TOPIC

The scientific trade: from the lecture hall to lab
University student bodies can be a prime breeding
ground for excellent researchers. But it is not just in
lecture halls that students learn the scientific trade,
which can then accompany them throughout their
professional lives. Along with universities, the Czech
Academy of Sciences is involved in educating the new
generation of researchers. 26

SUMMARY

Věda fotogenická 32

Pokračuje turné předsedkyně Akademie věd ČR po pracovištích

Předsedkyni Akademie věd ČR Evu Zažimalovou a další zástupce Akademické rady AV ČR seznamují vědci na pracovištích s výzkumy i výsledky. Dne 31. května zavítala do [Historického ústavu](#) a [Ústavu teoretické a aplikované mechaniky](#), 7. června ji vědci z [Astronomického ústavu](#) provedli po hvězdárně v Ondřejově. O týden později, 14. června, navštívila [Ústav termomechaniky](#). Dvě pražská pracoviště, [Ústav pro jazyk český](#) a [Archeologický ústav](#), ji přivítala 19. června.

Více informací naleznete na sociálních sítích ústavů.

Akademie věd ČR vyjadřuje nesouhlas s pracovním návrhem státního rozpočtu na vědu

Akademie věd ČR vyjadřuje nesouhlas s pracovním návrhem státního rozpočtu na vědu, výzkum a inovace na léta 2024–2026 i s redukcí svého rozpočtu a považuje jej za škodlivý. Znepokojena je zejména tím, že k návrhu redukce dochází v situaci, kdy podíl výdajů státního rozpočtu na vědu vůči HDP po roce 2020 klesá. Instituce taktéž nesouhlasí s návrhem Ministerstva financí ČR k úpravě pravidel pro spolufinancování evropských strukturálních a investičních fondů. Pokud by jej vláda schválila, hrozí kolaps vědecko-výzkumné činnosti na pracovištích Akademie věd ČR a ohrožení výzkumu na veřejných vysokých školách.

Více se dočtete [zde](#) » a [zde](#) »

Knihovna Tomáše Garrigua Masaryka je nově přístupná veřejnosti

Rozsáhlý osobní archiv a unikátní knihovnu TGM otevřela 27. června 2023 současná hlava státu Petr Pavel společně s předsedkyní Akademie věd ČR Evou Zažimalovou. Knihovna čítající přes 200 tisíc svazků se nachází v budově [Masarykova ústavu a Archivu AV ČR](#) na pomezí pražských čtvrtí Kobylisy a Libeň. Vzhledem k dějinným událostem 20. století mají za sebou knihovna a archiv prvního československého prezidenta pohnutou historii. Knihy si může veřejnost prolistovat prezenčně po předchozí rezervaci. Svazky knihovny T. G. Masaryka pokrývají všechny vědecké oblasti, kterým se prezident věnoval – zejména filozofii, historii, státovědu, politiku, sociologii, teologii či právo. Obsahuje ale také tituly domácí a zahraniční beletrie nebo rozsáhlou kolekci dobových tuzemských a zahraničních periodik. Už v dobách T. G. Masaryka měla jeho knihovna, umístěná v areálu Pražského hradu, jedinečnou kulturní a vědeckou hodnotu. Jeho ručně psané poznámky a texty na předešlých knih svědčí o sbírání informací a třídění myšlenek.

Více se dočtete [zde](#) »

Integrace ukrajinských uprchlíků má rezervy, zaznělo na konferenci

Nedostupnost zdravotní péče i nedostatek učitelů češtiny pro ukrajinské žáky. Přestože Česko obecně dobře zvládá integraci ukrajinských uprchlic a uprchlíků, v některých oblastech má rezervy. Konkrétní data a doporučení nabídli na konferenci v Senátu Parlamentu ČR vědkyně a vědci z Národního institutu SYRI včetně odbornic a odborníků z Akademie věd ČR. Konala se v úterý 20. června 2023.

Více se dočtete [zde](#) »

Výstava fotografií ukazuje černobílé snímky pestré porevoluční politiky

Za třemi desítkami snímků od fotografky a někdejší poslankyně Dagmar Hochové se odehrává příběh formování porevolučního Československa v České národní radě. Nahlédnout do historie prostřednictvím fotografií na výstavě *Parlamentní dění objektivem poslankyně Dagmar Hochové* mohou návštěvníci Galerie Věda a umění v sídle Akademie věd ČR na Národní třídě do 18. srpna 2023.

Více se dočtete [zde](#) »

Informace ze spisu tajné policie přinesly cenu mladému etnologovi

Nikola Balaš z [Etnologického ústavu AV ČR](#) získal za studii *Through a peephole: Vladimír Karbusický, the secret police and the scholarly ethos in socialist Czechoslovakia* cenu Young Scholar Prize 2023 od [Mezinárodní etnologické a folkloristické společnosti](#). Text analyzuje spis československé tajné policie o folkloristovi Vladimíru Karbusickém.

Více se dočtete [zde](#) »

Mezi stipendisty mezivládního Fulbrightova programu nechybějí zástupci Akademie věd

Fulbrightův program podpořil 33 českých vědců, studentů a pracovníků neziskového sektoru, kteří tak v akademickém roce 2023/2024 vycestují do USA. „Letošní skupina je pestrá, do USA pojedou stipendisté z osmnácti různých českých institucí. Tradičně silné zastoupení Univerzity Karlovy letos doplnila velká skupina stipendistů z ústavů Akademie věd a českých univerzit,“ říká ředitelka Fulbrightovy komise Hana Ripková. „Zapojení co nejrozmanitějšího spektra českých univerzit a pracovišť Akademie věd do Fulbrightova programu oběma směry je naším dlouhodobým cílem,“ dodává.

Seznam stipendistů naleznete [zde](#) »

WICHTERLEHO PRÉMIE 2023

Slitiny pro lepší implantáty, výzkum blesků, protinádorová léčba, ale i moderní pohanství nebo středověké univerzity. **Nejen v těchto oblastech bádají perspektivní vědci a vědkyně z Akademie věd ČR, kteří 21. června 2023 převzali Prémii Otto Wichterleho.** Ceremoniál se uskutečnil v pražské Lannově vile, kde laureátům a laureátkám předala ceny předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová.

Eva Zažímalová připomněla, že právě letos, na konci října, uplyne 110 let od narození Otto Wichterleho, jehož jméno prémie nese. „Profesor Wichterle je příkladem talentovaného a plodného vědce a také silné osobnosti. Inspirovat by nás měl nejen tím, že jeho vynálezy dokázaly zlepšit život společnosti, ale především tím, že po celý život zdůrazňoval zásadní význam svobodného bádání,“ uvedla.

Podle jejího názoru nejsou ve vědě nejdůležitější pouze nové objevy: „Neměla by nás prvoplánově pohánět snaha přepisovat učebnice. Řekla bych, že daleko důležitější je láska a pokora k oboru, ochota stále se učit a odpovědnost za výsledky výzkumů.“

Ceny se předávaly ve všech třech vědních oblastech: neživá příroda, živá příroda a humanitní vědy. Za první oblast diplomy předávala místopředsdkyně Akademie

věd ČR Ilona Müllerová, za druhou místopředseda Zdeněk Havlas a za třetí místopředseda Ondřej Beránek.

Ocenění je určeno perspektivním vědcům a vědkyním, kteří dosahují špičkových výsledků ve svých oborech, jsou nositeli vědeckých titulů (CSc., Dr., Ph.D., DrSc.) a v době podání návrhu nepřesáhli věk 35 let. Do této doby se nezačítává rodičovská dovolená.

Prémie pro mladé vědecké pracovníky ve svém názvu nese jméno profesora Otto Wichterleho na památku vynikajícího českého chemika světového formátu, jenž se stal po listopadu 1989 prezidentem Československé akademie věd. Uděluje se od roku 2002 a je spojená s finanční odměnou 330 tisíc korun rozložených do tří let. Dosud ji obdrželo na 500 laureátů a laureátek.

Nositelé a nositelky Prémie Otto Wichterleho a jejich profily najdete [zde](#) »

EVA ZAŽÍMALOVÁ

převzala významné medaile

Dvě instituce v červnu ocenily předsedkyni Akademie věd ČR Evu Zažímalovou.

V uplynulém měsíci získala od Národního muzea medaili Františka Palackého a pamětní medaili od Slovenské akademie věd.

Dlouholetá spolupráce s Národním muzeem přinesla předsedkyni Akademie věd ČR Evě Zažímalové pamětní medaili Františka Palackého. Převzala ji od ředitele muzea Michala Lukeše na ceremonii 14. června 2023. Stalo

včetně rozpočtu na vědu a výzkum: „Chceme-li patřit k zemím, které v mezinárodním měřítku určují tempo v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, nesmíme váhat podpořit tyto oblasti dostatečnými zdroji.“

Pokud podle něj Česko myslí vážně transformaci svého hospodářství,

tologického oddělení Národního muzea Vojtěch Turek.

Fotografie naleznete [zde](#) »

UZNÁNÍ OD SLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Evu Zažímalovou ocenila i takřka sesterská instituce – Slovenská akademie věd. Při příležitosti sedmdesátého výročí založení předal 23. června 2023 ve Slovenském národním divadle v Bratislavě její předseda Pavol Šajgalík pamětní medaile ústavům a osobnostem, které se zasloužily o rozvoj či popularizaci vědy na Slovensku. Společně s celými pracovišti, vědci z ústavů Slovenské akademie věd a popularizátory získala pamětní medaili i Eva Zažímalová jako externí členka Vedeckej rady SAV.

„Gratulovat k výročí založení Slovenské akademie věd je jako blahopřát členovi rodiny. Ušli jsme velký kus společné cesty. I když se naše osudy rozešly a obě instituce fungují v sousedních zemích, naše blízké partnerství pokračuje dál,“ poblahopřála Eva Zažímalová Slovenské akademii věd ke kulatému jubileu v časopise [Akadémia / Správy SAV](#).

K oslavě sedmdesátého výročí založení pořádala instituce v Bratislavě 23. a 24. června 2023 vědecko-popularizační akci Víkend so SAV. Zúčastnila se jí také pracoviště Akademie věd ČR, konkrétně [Archeologický ústav, Brno](#), [Etnologický ústav](#) a [Ústav experimentální medicíny](#), které zde prezentovaly výzkumy.

Více informací naleznete [zde](#) » ●

„Gratulovat k výročí založení Slovenské akademie věd je jako blahopřát členovi rodiny. Ušli jsme velký kus společné cesty. I když se naše osudy rozešly a obě instituce fungují v sousedních zemích, naše blízké partnerství pokračuje dál.“

Eva Zažímalová, předsedkyně Akademie věd ČR

se tak přesně v den 225. výročí narození Františka Palackého a v době 205. výročí založení Národního muzea.

Slavnostního shromáždění v historické budově Národního muzea se zúčastnil prezident republiky Petr Pavel s manželkou Evou Pavlovou, předseda vlády České republiky Petr Fiala, ministr kultury Martin Baxa a další hosté včetně potomků Františka Palackého.

VZPOMÍNKY NA PALACKÉHO I ROZPOČET

Premiér Petr Fiala i ministr kultury Martin Baxa se v projevech vrátili k pozoruhodné osobnosti Františka Palackého, historika, národního buditele a politika. Prezident Petr Pavel se vyjádřil rovněž v aktuálním tématům

musí začít ihned. „Apeluji, aby kvalita vzdělávání a rozvoj vědy zůstaly naší celospolečenskou prioritou navzdory obtížím dnešní doby, jimž čelíme. Potřebujeme také rychlé a efektivní řešení, jak stabilizovat finanční situaci českých akademických pracovišť,“ dodal.

Prezidentova slova zazněla v době, kdy vědecké instituce včetně Akademie věd ČR [kritizují](#) návrh ministerstva financí, který snižuje prostředky na vědu, výzkum a inovace.

Medaili Františka Palackého získali vedle předsedkyně Evy Zažímalové ekonomická náměstkyně Národního muzea Marika Bártová, generální ředitel Slovenského národního muzea Branislav Panis, bývalý generální ředitel Národního muzea Milan Stloukal a odborný pracovník paleon-

Žebříček TOP vědkyň

ovládly badatelky z Akademie věd

Podíl žen ve vědě v Česku je s necelými 28 procenty jedním z nejnižších v Evropské unii. I proto časopis Forbes vytvořil se společností L'Oréal výběr úspěšných českých vědkyň, aby tak upozornil na jejich výzkumy.

Mezi 23 badatelkami je deset představitelk Akademie věd. [Psychologický ústav](#) má v žebříčku tři zástupkyně: [Sylvii Graf](#), [Ivu Poláčkovou Šolcovou](#) a [Kateřinu Chládkovou](#).

Za třetí vědní oblast v něm najdete také [Johanu Wyss](#) z [Etnologického](#)

[ústavu. Biotechnologický ústav](#) reprezentují ve výběru Forbes vědkyně [Kateřina Komrsková](#) a [Kateřina Rohlenová](#).

V žebříčku dále figurují [Kateřina Sam](#) z [Entomologického ústavu Biologického centra](#), [Hana Macíčková Cahová](#) z [Ústavu organické chemie a biochemie](#), [Vladimíra Petráková](#) z [Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského](#) a [Šárka Mikmeková](#) z [Ústavu](#)

[přístrojové techniky](#). Doplnily je vědkyně z Univerzity Karlovy či Masarykovy univerzity i badatelky působící v zahraničních institucích.

Pro sestavení výběru oslovili iniciátoři vědecké instituce, univerzity i nadace. Při finální volbě hrály roli granty a ceny, citovanost, výstupy v médiích a popularizace jejich výzkumů či vedení vědeckých skupin.

Více informací naleznete [zde](#) » •

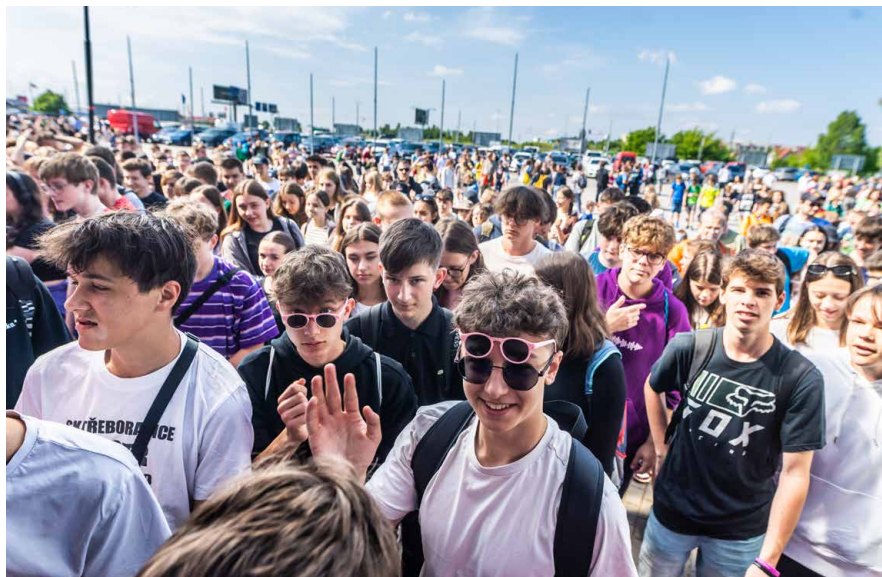
WILHELM BERNHARD WORKSHOP OCENIL PAVLA HOZÁKA

Mimořádné výsledky, pokrok a vývoj ve výzkumu buněčného jádra oceňuje Medaile Wilhelma Bernharda. Novým laureátem se stal **Pavel Hozák** z [Ústavu molekulární genetiky AV ČR](#) (na snímku uprostřed). Cenu převzal 19. června 2023. Ceremoniál byl součástí [27. Wilhelm Bernhard Workshop](#), který se konal 19.–23. června 2023 v Praze. „Profesor Hozák je inovátorem ve výzkumu buněčného jádra, které ukrývá naše geny. Jeho bádání pomohla vysvětlit některé základní principy genové regulace a dysregulace u onemocnění,“ říká člen Mezinárodního výboru Wilhelma Bernharda Yegor Vassetzky. Na workshopu obdržela 22. června **Hana Hanzlíková** z téhož ústavu Cenu pro mladé vědce za přínos ke studiu DNA Damage Response a molekulární biologie RNA. Více se dočtete [zde](#) »

VELETRH VĚDY

přilákal rekordní počet návštěvníků

Fotovoltaický stan, robotický pes, cesta do doby ledové, ale i pozorování mikroskopem nebo výroba středověkých barev. Nejen tato lákadla upoutala tisícovky návštěvníků. **Největší vědecká akce v České republice se konala ve dnech 8. až 10. června 2023 v areálu PVA EXPO PRAHA v Letňanech.**

#VELETRHVEDY

Děláme z toho

**OHLÉDNUTÍ ZA
VELETRHEM VĚDY
2023**

3 DNY

**8000 m²
VÝSTAVNÍ PLOCHY**

**VÍCE NEŽ 100 EXPOZIC
AKADEMIE VĚD ČR, UNIVERZIT,
INOVAČNÍCH FIREM**

**47 PRACOVÍŠŤ
AKADEMIE VĚD ČR**

**46 000
NÁVŠTĚVNÍKŮ**

VYSTAVOVATELÉ

se na veletrhu setkali s předsedkyní

Uvolněná atmosféra druhý podvečer Veletrhu vědy v Multimediálním sále PVA EXPO v pražských Letňanech provázela setkání vystavovatelů s předsedkyní Akademie věd ČR Evou Zažímalovou. **Neformální večírek s kulturním programem navštívily dvě stovky zaměstnanců.**

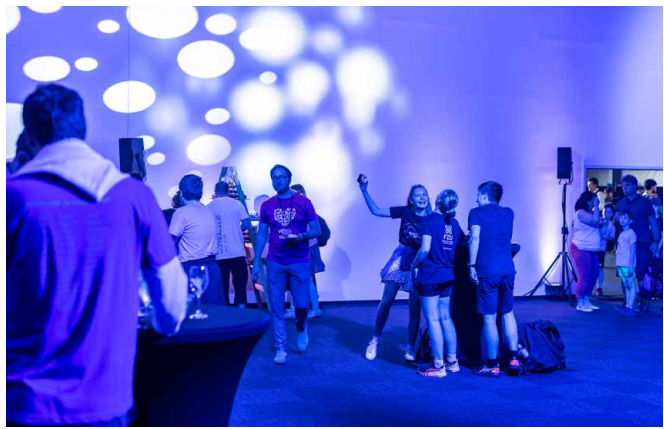
Přesně 3 dny, více než 100 expozic a přibližně 46 000 návštěvníků – od čtvrtka 8. do soboty 10. června 2023 se v areálu PVA EXPO PRAHA v Letňanech uskutečnil už tradiční Veletrh vědy 2023. Vystavovatelům a organizátorům za jejich práci poděkovala v páteční podvečer na slavnostní akci předsedkyně Akademie věd Eva Zažímalová: „Mám velkou radost, že většina našich ústavů chápe, jak je důležité prezentovat výsledky své práce a popularizovat vědu. Vystavuje zde čtyřicet sedm našich pracovišť, ale také Slovenská akademie věd, univerzity i zástupci průmyslových partnerů.“

Lákadly letošního, již sedmého ročníku Veletrhu vědy byla mimo jiné uniková hra *Staňte se tajným agentem*, mikroskopické zkoumání spermií různých druhů savců, určování vlastních vzorků hornin či podepisování hlaholic. S pomocí vědců bylo možné vypočítat věk ryby z šupin, zjistit, co se dá vyčíst z korespondence spisovatelů a básníků, vypěstovat krystal, vyrobit blesk v mikrovlnné troubě, vyzkoušet simulátor funkce solárního panelu, prozkoumat mlžnou komoru anebo zajít do laserového bludiště.

K vystavovatelům, kteří se Veletrhu účastnili poprvé, patřily například ZOO Praha, Paměť národa nebo Národní ústav duševního zdraví. Velký úspěch měla prezentace Fakulty elektrotechnické ČVUT s robotickým psem a kráječícími mravenci.

„Mám pocit, že vzhledem k tomu, co vše jsme zažili v době pandemie covidu-19 a co se děje teď asi tisíc kilometrů na východ od našich hranic, je čím dál tím méně samozřejmé pořádat takovou skvělou akci, která je svobodná, přátelská a bezpečná,“ řekla také Eva Zažímalová. Připomněla, jak je důležité veřejnosti srozumitelně vysvětlovat, na čem vědkyně a vědci pracují. „Výzkumy děláme z veřejných peněz, máme tedy povinnost veřejnosti ukazovat, co za její peníze vzniká,“ dodala předsedkyně. Tento aspekt nabývá důležitosti v situaci, kdy vědecká pracoviště, Akademii věd ČR nevyjímaje, opět po letech bojují za důstojný rozpočet na vědu. ●

ŘEMESLO VĚDY: Z POSLUCHÁRNĚ DO LABORATOŘE

Mezi studenty se leckdy skrývá skvělý vědec či špičková vědkyně. Badatelskému řemeslu, které je může provázet celý profesní život, se ale učí nejen v posluchárně. **Se vzděláváním nové generace pomáhá vysokým školám a univerzitám také Akademie věd ČR.**

Cesta z univerzity na některé z pracovišť Akademie věd ČR nemusí být až tak složitá. Vzdělávání další generace vědců a zapojení studentů, především doktorandů, do výzkumu totiž patří mezi společné cíle naší instituce a vysokých škol a univerzit. **Jan Vondráček** z Akademické rady AV ČR v rozhovoru vysvětluje, že vzájemná spolupráce je pro adepty vědy velmi výhodná: „Zatímco u nás mají přístup k expertizám a přístrojovému vybavení, na univerzitách ke vzdělávacím programům a stipendiím.“

Kolik studentů na pracovištích působí? Proč je vzájemná provázanost výzkumných a vzdělávacích institucí důležitá? A jak by ji zasáhlo přijetí současného návrhu na omezení výdajů na vědu a výzkum?

Co musejí adeпти doktorského studia v Akademii věd udělat? Vstupují do výběru kandidátů také pracoviště?

Možností mají doktorandi více. V zásadě jde o dvě skupiny. Jedni už na pracovištích působí při studiu na vysoké škole, druzí hledají vhodné téma své disertace a školitele až po absolutoriu. Pokud na nich začínají pracovat v době, kdy píšou bakalářské nebo diplomové práce, mají samozřejmě velkou výhodu, že mohou pokračovat v tématu, které je jim blízké.

A když k nám přicházejí až po absolutoriu?

V takovém případě je vhodné, aby hledali pracoviště, jež se zabývá problematikou, která je zajímavá.

Kde zjistí potřebné informace?

Zejména na webových stránkách a sociálních sítích ústavů. Výzkumné týmy také často představují svou práci na univerzitách. Studenti tak získají informace už během studia a mohou kontaktovat přímo týmy nebo jejich vedoucí.

Mají přístup k doktorskému studiu v Akademii věd i zahraniční studenti?

Pracoviště nabírají doktorandy z celého světa, neomezují se jen na české studenty. Musejí si ale ověřit, jakou formu má přijímací řízení a studium na vysoké škole, která je garantem doktorského studia.

Kolik doktorandů v naší instituci aktuálně působí?

Dlouhodobě okolo dvou tisíc. Jejich počet se v posledních deseti letech příliš nemění. Liší se ale v závislosti na oborech. Na pracovištích z oblasti věd o neživé přírodě působí přibližně šest set studentů, tisíc dvě stě v ústavech, které se zaměřují na vědy o živé přírodě a chemické vědy, a na humanitních a společensko-vědních jde o více než dvě stě doktorandů.

V jakých oborech jich je nejvíce?

V těch, které se zaměřují na fyziku, biologii a chemii. Počty závisejí nejen na velikosti ústavu, ale i na jeho ekonomických možnostech. Mnoho týmů totiž finančně studentům na práci přispívá – a to i částečnými úvazky pro talentované studenty.

! Jak hodnotíte spolupráci s univerzitami?

Pro vzdělávání doktorandů je často klíčová. U nás mají přístup k unikátním expertizám a přístrojovému vybavení, na univerzitách ke vzdělávacím programům a stipendiím, které jim rozšiřují rozhled a umožňují působit i v zahraničí. Naši vědci ale ke vzdělávání bakalářských a magisterských studentů také přispívají – přednáškami, specializovanými kurzy, vedením studentských prací. Jde o tisíce odučených hodin a mnoho studentů, které vedou pracovníci našich týmů, čemuž přikládáme velkou váhu. Byla by totiž škoda, pokud bychom zkušenosti vědců při vzdělávání nevyužívali.

! Jsme v tomto ohledu s univerzitami „na jedné lodi“?

Určitě nejlépe funguje spolupráce na oborech studia, kde se naši vědci přímo zapojují do jeho organizace. V oborových radách doktorských programů jich nyní působí více než šest set. V některých případech samozřejmě nemusí být situace vždy ideální. Pracoviště někdy narážejí na problémy, jako jsou přerozdělování prostředků, nerovné postavení školitelů či afiliace prací, které doktorandi publikují, a podobně. Dlouhodobě se nám ale daří většinu problémů řešit.

! Spolupracujeme i se soukromými vysokými školami?

Hlavně s veřejnými. Na soukromých se totiž často otevírají profesně či úzce ekonomicky zaměřené obory. Počet doktorských programů na soukromých univerzitách je navíc poměrně omezený. Do budoucna ale spolupráci nevyklučujeme.

! A co zahraniční školy?

Snažíme se navazovat spolupráci i se zahraničními vysokými školami a pracovišti. Studentům tím zprostředkováváme nejen stáže, ale především perspektivu spolupráce na klíčových vědeckých tématech, jako jsou energetika, informatika a kybernetická bezpečnost, biomedicína či výzvy, kterým čelí naše společnost. Valná většina z nich se ale odehrává přímo na úrovni pracovišť a týmů.

! Formálně se spolupráce stvrzuje podepsáním memoranda. S kolika vysokými školami je naše instituce už uzavřela?

Od roku 2017 jsme uzavřeli více než dvacet [memorand čí dohod](#) – především o doktorských programech. Pokrývají prakticky všechny české vysoké školy a vytvářejí základ pro další stovky smluv, které uzavírají ústavy s fakultami nebo přímo univerzitními pracovišti. Většinou se týkají školení společných doktorandů. Vedle toho existuje také téměř třicet [společných pracovišť](#), která se zaměřují na specializovaná výzkumná témata či využívají unikátní infrastruktury.

! Vědu a výzkum trápí vysoké procento studentů, kteří doktorské studium nedokončí, a velký odliv potenciálních badatelů po skončení doktorátu.

V současnosti se řeší reforma financování i organizace doktorského studia. Jednou z motivací je právě velký počet studentů, kteří studium nedokončí – uvádí se, že v některých oborech je to více než padesát procent.

prof. RNDr. Jan Vondráček, Ph.D. člen Akademické rady AV ČR

Dlouhodobě působí v Biofyzikálním ústavu AV ČR. Od roku 2006 vedl pracovní skupinu buněčné a molekulární toxikologie, v roce 2016 se stal vedoucím oddělení cytokinetiky. V roce 2011 se habilitoval pro obor fyziologie živočichů, v roce 2017 byl jmenován profesorem. V Akademické radě AV ČR se zabývá řešením koncepčních otázek vědecké přípravy a spolupráce Akademie věd ČR s vysokými školami včetně doktorských studijních programů a spolupráce s resortními pracovišti.

Pro vzdělávání doktorandů je spolupráce s vysokými školami často klíčová. Naši vědci ale ke vzdělávání bakalářských a magisterských studentů také přispívají – přednáškami, specializovanými kurzy, vedením studentských prací. Jde o tisíce odučených hodin a mnoho studentů, které vedou pracovníci našich týmů, čemuž přikládáme velkou váhu. Byla by škoda, pokud bychom zkušenosti vědců při vzdělávání nevyužívali.

Jan Vondráček, člen Akademické rady AV ČR

! Platí to i pro doktorandy v Akademii věd?

Situace je výrazně lepší. V posledních šesti letech se podíl těch, kteří úspěšně dokončili studia, pohybuje okolo sedmdesáti pěti procent, v některých ústavech je i vyšší.

! Čím si to vysvětlujete?

Jedním z důvodů je větší selektivita při výběru studentů a zejména podpora od výzkumných týmů. V předchozím roce u nás mělo více než sedmdesát pět procent doktorandů významný pracovní úvazek. Mohou se tak více soustředit na výzkum a méně řešit životní náklady. Musím také ocenit práci školitelů z Akademie věd, kteří se studentům věnují. Dávají jim prostor k profesnímu rozvoji, což nepochybně k dokončování doktorátů také přispívá.

! Mají „naši“ doktorandi zájem ve vědě a výzkumu pokračovat?

Přehled za celou Akademii věd nemáme. V ústavech jsme sice zkoumali situaci doktorandů, nechtěli jsme vedení ale zatěžovat i s dohledáváním údajů o jejich uplatnění. Rádi bychom proto provedli průzkum toho, jak se uplatňují ti, kteří absolvovali studium pod vedením školitelů z Akademie věd. Zajímá nás, nejen jaké procento volí po skončení studia vědeckou kariéru, ale i kolik se jich vydává na zahraniční postdoktorandské pobyty a jestli se vrací do České republiky.

! Snažíte se postdoky motivovat, aby si pro kariéru vybrali naši instituci?

Motivujeme je hlavně v Programu podpory perspektivních lidských zdrojů. Mohou získat mzdovou podporu až na dva roky. I když nás limituje objem financí, program už podpořil stovky mladých badatelů. Někteří se úspěšně zařadili do života ústavů, a dokonce získali i další ocenění své práce – například Prémii Otto Wichterleho.

! Akademie věd řeší s univerzitami také společné projekty. Zlepšuje se provázanost s vysokými školami?

Vedle běžných grantů řeší s kolegy z univerzit také infrastrukturní projekty a provoz institucí, které vznikly z prostředků strukturálních fondů, jako je například [BIOCEV](#) a [CEITEC](#). Stále ale platí, že vzájemnou provázanost větší-

nou podmiňuje především dlouhodobá spolupráce individuálních týmů a jejich vedoucích.

! Jsou tedy vědci a pedagogové v dostatečném kontaktu? Nejde v některých případech o dva rozdílné světy?

Na univerzitách, s nimiž spolupracujeme dlouhodobě, se naši vědci většinou úspěšně podílejí i na pedagogických aktivitách – nejen na výuce, ale i vedení studentů. Pokud podobná provázanost neexistuje, mají univerzitní kolegové často jen omezenou představu, jak fungují ústavy a podpora vědy na nich a jak je náročné shánět prostředky na jejich chod. Naším vědcům naopak mnohdy chybí povědomí, jak se řeší problémy s výukou, akreditacemi i financováním na univerzitách. Další rozvoj kontaktů může vzájemnou informovanost rozhodně vylepšit.

! Vědce nedávno znepokojil návrh snížení výdajů na vědu, výzkum a inovace na roky 2024–2026. Mohl by negativně ovlivnit spolupráci s vysokými školami?

Mohl, a nejen přímo. Pokud by se institucionální financování omezilo, zvýší se tlak na získávání účelových prostředků ve formě grantů. Opět vzroste už tak extrémní a kontraproduktivní kompetice, kdy se vědci místo na práci musejí soustředit na psaní a vykazování grantů. Rozhodně by to rozvoji vědeckého poznání nepřispělo.

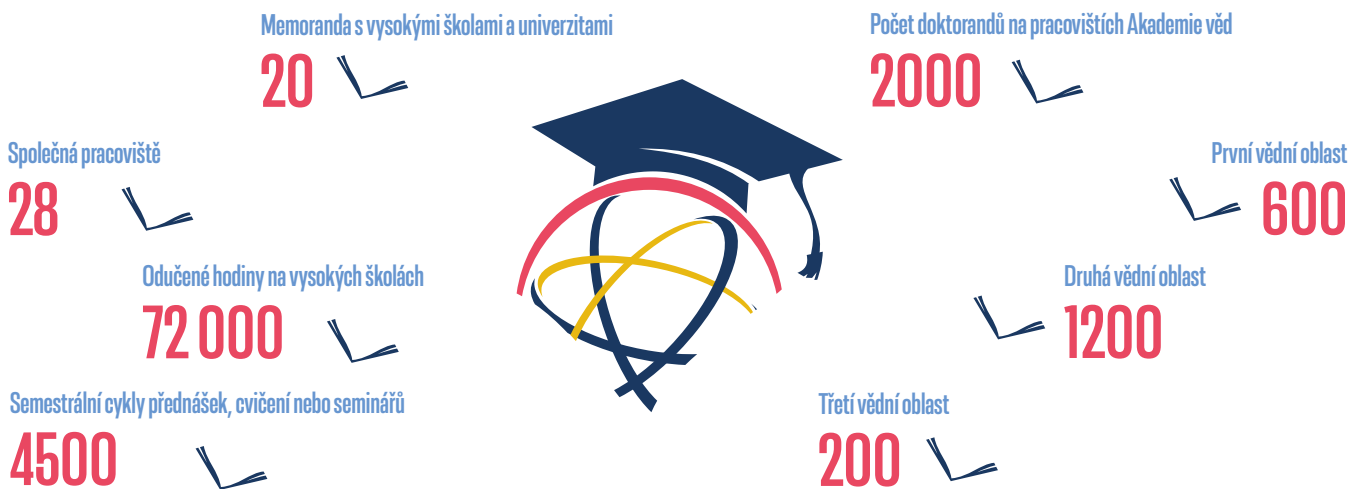
! Akademie věd připomínkuje i nový vysokoškolský zákon a vyjadřuje se k reformě doktorského studia. Co by ráda prosadila za úpravy?

V připomínkovém řízení jsme se zaměřili hlavně na dva body. Chceme, aby se lépe ukotvil podíl mimouniverzitních pracovníků na činnosti oborových rad. Hrají totiž klíčovou roli v organizaci programů a jejich složení významně ovlivňuje kvalitu oborů doktorského studia. Výraznější zapojení odborníků, kteří působí mimo univerzity, by mohlo přispět k hlavnímu cíli reformy – zvýšení podpory doktorandů a kvality jejich přípravy.

! Jaký je druhý bod?

Druhým doplněním, které navrhujeme, je částečné omezení krácení stipendia doktorandů v případě, že pracují na >

AKADEMIE VĚD A SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI A UNIVERZITAMI (2022)

částečný úvazek. Vedle administrativních problémů by krácení kladlo vyšší finanční nároky na pracoviště a postihovalo doktorandy, kteří úspěšně získávají další prostředky. V současnosti běží připomínkové řízení. Uvidíme, jaký osud připomínky čeká.

! Rýsují se letos nové společné projekty s univerzitami?

Mezi velké projekty aplikované v tomto roce patří především ty z Operačního programu Jan Amos Komenský – zejména výzva **Špičkový výzkum**. Zaměřují se na rozvoj kvalitního základního výzkumu. V mnoha z nich figurují týmy z univerzit i Akademie věd. Otevírají se tak nové perspektivy společné práce na projektech, které uspějí.

! Kam by spolupráce měla směřovat v dalších letech?

Prostor České republiky je omezený. Množství kvalitních vědeckých týmů i talentovaných výzkumníků je tak přiro-

zeně limitováno – stejně jako dostupnost finančních prostředků. Měli bychom se proto snažit podporovat co možná nejužší provázanost týmů z našich ústavů a kolegů na univerzitách.

! Jak k tomu přispěje Akademie věd a badatelé z jejich pracovišť?

Chceme spolupráci s vysokými školami dále rozvíjet a prohlubovat. Ať už ve výchově doktorandů, či podporou zakládání společných pracovišť a využíváním sdíleného a často nákladného přístrojového vybavení. Rád bych v závěru zmínil také **Strategii AV21** a její výzkumné programy. Podílet se na nich totiž mohou i partneři z vysokých škol a univerzit – stejně jako další výzkumné organizace či soukromé společnosti. Stručně řečeno, chceme společnými silami zajistit doktorandům kvalitní podmínky při studiu a zpřístupnit jim naše *know-how*, aby se mohli co nejlépe naučit řemeslu vědy.

PRACOVISŤE PROPOJÍ STUDENTY A VĚDCE, UKÁZAL PRŮZKUM

Akademie věd ČR podporuje doktorandy, aby se zapojovali do vědy – mimo jiné prostřednictvím pracovních úvazků. Z šetření k doktorskému studiu za roky 2017–2022, které se letos uskutečnilo, vyplývá, že z více než dvou tisíc studentů v naší instituci jich nejvíce působí v ústavech druhé vědní oblasti. Z 1239 doktorandů zde mělo větší než třetinový úvazek více než 1000 z nich. První vědní oblast zaměstnávala s úvazkem 0,3 a vyšším 409 studentů z 589.

Z 234 studentů v pracovištích třetí vědní oblasti podepsala smlouvu na takovýto pracovní poměr téměř polovina. „Většina ústavů má pozitivní vztah ke spolupráci s vysokými školami. Jen málo z nich ji považuje pouze za formální, což nás těší,“ říká Jan Vondráček z Akademické rady AV ČR a dodává, že vliv Akademie věd ČR na organizování doktorského studia roste, pokud se kolegyně a kolegové z pracovišť výrazněji zapojují do výuky na univerzitě. Nejvíce jich působí v oborových radách fakult Univerzity Karlovy: Přírodovědecké, Matematicko-fyzikální a Filozofické.

Parlamentní dění objektivem poslankyně Dagmar Hochové

Česká národní rada
ve fotografiích z let
1990—1992

Galerie Věda a umění
Akademie věd ČR, Národní 3, Praha 1
po—pá (10—18 h), vstup volný

21. 6. — 18. 8. 2023

Výstavu připravila Kancelář Poslanecké sněmovny
ve spolupráci s Moravskou galerií v Brně. Realizaci
výstavy podpořila Akademie věd České republiky.

MORAVSKÁ
GALERIE

ERC GRANTY:

jak pomáhá Technologické centrum

V letním dvojčísle otiskujeme reakci Technologického centra Praha na článek, který vyšel v dubnovém vydání našeho interního e-časopisu. Věnoval se grantům Evropské rady pro výzkum.

Celý [text](#) uzavírá konstatování: „Takzvaný národní kontakt pro ERC zajišťuje Technologické centrum Praha, které mimo jiné pořádá semináře a přednášky k problematice Evropské rady pro výzkum a jejich grantů.“ Stručné vyjádření naší dlouholeté snahy podporovat úspěšnost českých žadatelů o získání grantů ERC bychom chtěli rozvést. Věříme, že si to zaslouží.

MYŠLENKA LETĚLA NEBEM

Příběh začal před mnoha lety v letadle na trase Brusel–Praha. Právě v něm se náhodou potkali Zdeněk Strakoš z Matematicko-fyzikální fakulty UK s Petrou Perutkovou (nyní Fedorovou) z Technologického centra AV ČR (v současnosti [Technologické centrum Praha](#)). Zdeněk Strakoš se tehdy z Bruselu vracel ze zasedání hodnotícího panelu Evropské rady pro výzkum.

„Náš rozhovor byl velmi zajímavý – z různých pozic jsme viděli situaci české vědy a její vztah k tehdy teprve začínající aktivitě ERC velmi podobně. Tým okolo Petry v Technologickém centru, která byla národním kontaktním bodem pro granty ERC a Akce Marie Skłodowska-Curie, se od počátku snažil o co největší informovanost a zapojení vědců z České republiky do aktivit ERC a přemýšlel nad domácími překážkami, které tomu brání,“ popisuje Zdeněk Strakoš

setkání pro publikaci *25 let Technologického centra AV ČR*.

Z dalších navazujících setkání a rozhovorů Zdeněk Strakoš a týmu Technologického centra AV ČR vzešla snaha o vytvoření promyšleného systému navazujících akcí k podpoře žadatelů o granty ERC.

JAK FUNGUJE KOMUNITA OCHOTNÝCH LIDÍ

Snaha se postupně opravdu naplnila s pomocí expertiz Univerzity Karlovy a Technologického centra jako organizátora akcí.

Celý systém podpořili také ti, kteří již dříve grant ERC získali či o něj žádali v minulých letech, a též hodnotitelé, jež přispěli zkušenostmi z panelů. Vznikla tak nezištně pomáhající komunita vědců a vědkyň, kteří tuto podporu chápali jako přínos pro českou vědu bez ohledu na jejich institucionální příslušnost.

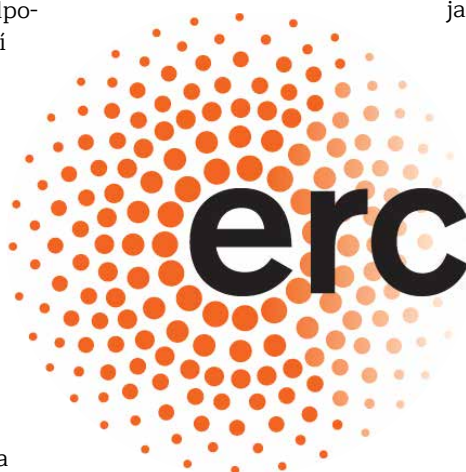
Každoročně na podzim pořádá Technologické centrum Praha jako národní kontaktní místo Národní informační den určený pro potenciální žadatele. Na něj navazuje ucelený systém

workshopů pro ty, kteří se rozhodnou podat žádost o grant do některé z nejbližších výzev.

Na prvním workshopu uchazeči představují myšlenku, na které má jejich projekt ERC stát. V dalším kroku se seznamují se skutečnou žádostí, kterou dá k dispozici některý z vědců, který už grantovou žádost podával a může se tak podělit o své zkušenosti. Workshop je početně omezen pro práci v malých skupinách. Potenciální žadatelé si zde zkusí „hodnotit“ žádost a zároveň sbírají zkušenosti, jak ji nejlépe napsat.

Na poslední setkání jsou zváni ti, kteří již žádost píší. Podmínkou účasti je zaslat připravenou žádost, aby ji mohli hodnotitelé na workshopu posoudit a dát žadateli/žadatelce zpětnou vazbu. Pro ty,

kteří postoupili do druhého kola a byli pozváni na pohovor s členy hodnotícího panelu, se organizuje cvičný pohovor – takzvané *Mock Interview*. Jde o simulaci obhajoby projektu před pozvanými experty, hodnotiteli i řešiteli projektů Evropské rady pro výzkum.

„Technologické centrum Praha pořádá jako národní kontaktní místo Národní informační den určený pro potenciální žadatele. Na něj navazuje systém workshopů pro ty, kteří se rozhodnou podat žádost o grant do některé z nejbližších výzev.“

Michaela Blšťáková, Technologické centrum Praha

SPOLEČNÁ DEKLARACE

Mnohaleté, výše popsané úsilí o podporu žadatelů, formulované v dokumentu [Účast ČR v soutěžích o granty Evropské výzkumné rady \(ERC\): Strategická doporučení pro podporu žadatelů o granty ERC na institucionální a národní úrovni](#) autorů Zuzany Čapkové, Petry Fedorové a Zdeňka Strakoše z roku

2020 vyústilo i ve formální ustavení [expertní skupiny](#) a přijetí Společné deklarace Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR.

Podpora excelentního výzkumu je také jedním z bodů nedávno uzavřeného memoranda mezi Technologickým centrem Praha a Akademií věd ČR.

Uvedené aktivity přináší ovoce a [Česká republika získává stále více grantů](#). Jen v programu Horizont Evropa byla ve spolupráci s expertní skupinou poskytnuta asistence 44 předkladatelům projektových návrhů ERC, kteří se účastnili specializovaného školení, případně cvičného pohovoru.

Z analýzy výsledků výzvy [ERC Starting grant](#) za rok 2021 vyplývá, že z 55 žadatelů za ČR uspělo šest a všichni se účastnili workshopů, případně cvičných pohovorů pořádaných Technologickým centrem Praha ve spolupráci s expertní skupinou. Také všechny tři úspěšné žadatelky z výzvy ERC Starting grant v roce 2022 tuto možnost využily. •

NESTYĎME SE mluvit o pocitech nedostatečnosti

Trápí vás čas od času pocit, že nejste dostatečně kompetentní?

Se syndromem podvodnice se potýká více lidí, než si možná myslíte.

Podle Veroniky Pehe z [Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR](#) může být lékem otevřené sdílení pocitů.

Měli jste někdy příspěvek na konferenci, či jste dokonce stáli před disertační komisí, a najednou vás pohltil pocit, že se tam nacházíte vlastně omylem, že nic nevíte a že vás přítomní za chvíli „odhalí“ jako podvodnici či podvodníka? Nejste sami. Tento fenomén je dobře známý a v odborné literatuře popsán jako tzv. „imposter syndrome“ čili syndrom podvodnice. Ženský rod zde má své opodstatnění, protože častěji postihuje ženy než

muže (ačkoli to samozřejmě neznamená, že by se mužů vůbec netýkal).

Ze sociologických výzkumů víme, že jsou chlapci a děvčata už od útlého věku socializováni do určitých rolí, které mohou mužům pomoci překonat pocity pochybností v pozdějším profesním životě. Sebevědomé až dravé vystupování se u mužů oceňuje, zatímco u žen naopak stigmatizuje.

Důležitou roli hraje také mateřství – i ženy, které děti nemají, okolí a zaměstnavatel vnímá jako osoby, které by je mohly mít a nebudou se tedy moct naplno věnovat kariéře. Už

to samo o sobě může u některých žen vést k pocitu, že nejsou brány stejně vážně jako mužští kolegové. A v případě, že skutečně práci na nějaký čas kvůli péči o dítě přeruší, si své pocity nepatřičnosti zase stvrzují tím, že „vypadly“ z pracovního procesu a své kolegy už nedoženou.

NEJEN GENDER HRAJE ROLI

Gender ale není jediným faktorem, který k tomuto syndromu může přispívat. Svou roli mohou hrát i další okolnosti jako rodinné zázemí či místo,

odkud pocházíme. Ti, kdo jako první v rodině dosáhli vyššího vzdělání nebo pocházejí z periferních regionů, mohou rovněž prožívat pocity nedosta-

„Ze sociologických výzkumů víme, že jsou chlapci a děvčata už od útlého věku socializováni do určitých rolí, které mohou mužům pomoci překonat pocity pochybnosti v pozdějším profesním životě. Sebevědomé až dravé vystupování se u mužů oceňuje, zatímco u žen naopak stigmatizuje.“

Veronika Pehe, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

tečnosti či se cítit jako „outsideři“, kteří nejsou v místě své práce (zpravidla ve větších městech či univerzitních centrech) správně zasíťováni a nemají takové kontakty – a tudíž možnosti jako jedinci, kteří zde prožili celý život. Týká se to samozřejmě rovněž mužů a jednotlivé faktory se mohou kumulovat.

Tyto skutečnosti jsou obecně známé a existuje k nim mnoho výzkumů. Dlouhodobě a systematicky se tématu žen ve vědě věnuje [Národní kontaktní centrum – Gender a věda v Sociologickém ústavu AV ČR](#). Jedna věc je ale mít nějaký jev vědecky popsáný a druhá ochota o něm veřejně mluvit. A právě to u „syndromu podvodnice“ stále chybí. Kolik z nás je ochotno veřejně přiznat, že se cítí nekompetentně? Přece by to vrhalo negativní světlo na naši práci. Navíc věda a výzkum jsou vysoce soupeřivé prostředí. Přiznání slabosti může mnohým ženám, ale také mužům připadat nemístné, či jako ohrožení dalších šancí kariérního růstu. I přesto se domnívám, že bychom o vlastních pocitech nedostatečnosti či neznalosti měli mluvit.

NEJSTE V TOM SAMI

Když jsem nedávno napsala krátké osobní zamyšlení nad syndromem podvodnice pro zpravodaj [Rovně](#)

[příležitosti v souvislostech](#) vydávaný [Gender Studies](#), v němž jsem psala i o strategiích, jak se s tímto syndromem vypořádat, dostala jsem mnoho ohlasů od kolegyně i kolegů.

Mnozí mi děkovali, že jsem vyslovila pocity, které také sdílí. Vede mě to k přesvědčení, že diskuze o pochybnostech a pocitech nemístnosti v tom, co děláme, je důležitá a že může pro mnohé být dokonce úlevná. Píši to především s ohledem na mladší kolegyně,

kteří, jak opět víme z průzkumů, jsou mnohdy dravým a finančně nestabilním prostředím „od grantu ke grantu“ odrazeny a z vědy odcházejí. Možná by některým z nich pomohlo vědomí, že si i mnohé jejich starší kolegyně – a dokonce i někteří kolegové! – prošly a stále procházejí podobnými pocity jako ony: že toho dost nevědí, že na něco nebudou umět odpovědět, že se ocitly v situaci, kdy se cítí být „mimo“.

Jistě, tyto pocity mohou polevit s časem a s nasbíranými zkušenostmi, kdy se naučíme v oboru pohybovat, ovládneme jeho konvence, dosáhneme prvních úspěchů. I tak ale mnohé z nás neopouštějí. Příklad: od

tohoto roku vedu výzkumný tým, na který jsem získala štědré financování od Akademie věd ČR. V akademické sféře se tedy už pohybuji s určitým sebevědomím, že „něco“ dělám dobře. Ani to mi ale nebrání si občas prožívat stejné pocity, jako když jsem byla doktorandkou a bála se položit otázku na semináři. I dnes se obávám, že jako profesně stále relativně juniorní vědkyni (doktorský titul jsem získala před sedmi lety) mě nebudou ostatní brát vážně.

Když před někým zmíním, že v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR funguje od tohoto roku výzkumná skupina, která se věnuje dějinám transformace po roce 1989, opakovaně se mi stává, že se dotyčný zeptá, kdo ji vede. Nenapadne je, že by vedoucí mohla být relativně mladá žena. To samozřejmě nepřispívá k subjektivním pocitům sebejistoty, ale naopak k otázkám, zda skutečně jsem pro tuto funkci kompetentní.

KLÁST SI OTÁZKY

Věda v jakémkoli oboru je o kladení si otázek. Je také o schopnosti neustálého údivu nad složitostí a pestrostí světa – ať už zkoumáme nedávné dějiny, nebo třeba horniny. Mít příliš jistoty, příliš mnoho předem daných odpovědí nesvědčí žádnému vědeckému procesu. Možná proto pochyby o vlastních kompetencích jsou také do určité míry součástí tohoto neustálého kladení si otázek. Proto není na škodu přiznat i veřejně, že k vědeckému procesu patří nejen u začínajících vědkyň a vědců. Neměli bychom se za ně ale stydět nebo je stigmatizovat.

Do rubriky *Názory* můžete posílat své příspěvky včetně reakcí na články. Od září 2023 je uveřejňujeme na webových stránkách Akademie věd ČR.

SVÉ NÁZORY A KOMENTÁŘE POSÍLEJTE NA cernoch@ssc.cas.cz.

Akademické náměstíčko ukáže návštěvníkům Festivalu vědy aktivity brněnských pracovišť AV ČR

Ve dnech 8.–10. září 2023 desítky vystavovatelů z řad brněnských společností i univerzit předvedou návštěvníkům to nejlepší z tamní vědy. Chybět nebudou ani brněnská pracoviště Akademie věd ČR, která se společně představí na „Akademickém náměstíčku“. Vstup je zdarma. Více informací naleznete [zde](#) »

Otevřela se registrace do kurzů Kabinetu studia jazyků

Do **14. července 2023** se můžete zapisovat do jazykových kurzů Kabinetu studia jazyků Ústavu pro jazyk český. Od září dochází k zásadní změně: prezenční kurzy se přesouvají do nových prostor Ústavu informatiky AV ČR v Ládvi. Více informací o kurzech i novinkách naleznete [zde](#) »

Přihlaste své projekty do IV. ročníku Transfera Technology Day

Spolek Transfera.cz vypisuje národní výzvu cílenou na vědecko-výzkumné projekty, které jsou v pokročilejší či konečné fázi *proof of concept* a směřují k uplatnění v praxi.

Termín sběru přihlášek: **19. 6. – 10. 9. 2023.**
Více informací naleznete [zde](#) »

Obrazy vody

Zobrazuje příklady z jiných let v květně a srpnu

České Budějovice 4|6–2|7|2023
Horní Planá 4|7–2|8|2023
hrad Zvíkov 4|8–4|9|2023
Písek 6|9– 4|10|2023

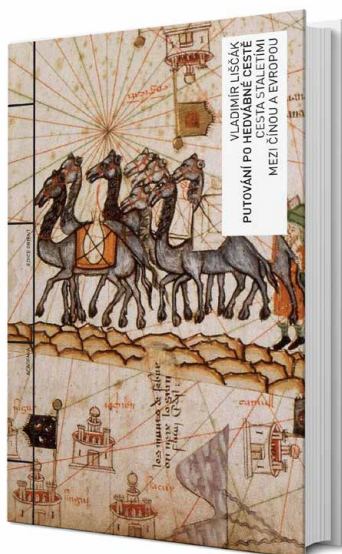

Mezinárodní konference Prague.bio přivítá zástupce vědy a průmyslu

V Praze se **26. září 2023** sejdou osobnosti oboru biotechnologií. Konference [Prague.bio](#) se zúčastní zástupci fondů, kteří spravují víc než pět miliard korun vyčleněných na investice do nadějných vědeckých projektů. Akce je určena akademikům, investorům a zástupcům průmyslu, kteří se věnují vývoji nových léčiv, diagnostiky a dalším oblastem biotechnologií. Symposium organizují bio-inovační centrum [i&i Prague](#) a kancelář transferu technologií [IOCB Tech](#), náležící do ekosystému [Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR](#).

Pamětní grant Marty Roeselové na rok 2024

Nadační fond [IOCB Tech](#) přijímá žádosti o Pamětní grant Marty Roeselové pro rok 2024. Stipendium ve výši 150 tisíc korun na jeden rok podporuje mladé vědkyně a vědce v přírodních vědách, kteří se snaží spojit kompetitivní vědeckou činnost s kvalitní péčí o dítě v předškolním věku. Více informací najdete [zde](#) »

PUTOVÁNÍ PO HEDVÁBNÉ CESTĚ

Cesta staletími mezi Čínou a Evropou

Vladimír Liščák

[Academia](#), 2023

„Hedvábná cesta“, v češtině často nesprávně „hedvábná stezka“, byla propojenou sítí tras spojujících starověké společnosti Evropy, střední Asie, západní Asie, Blízkého východu a východní Asie, jež přispěly k rozvoji velkých světových civilizací. Její celková délka po souši a po moři činila asi 8000 km, avšak po určitých trasách přesahovala 35 000 km. Nikdy to nebyla pouze cesta hedvábí. Dokonce i ve vrcholném období svého rozkvětu, v 7. až 9. století, tedy za dynastie Tchang (618–907), hedvábí tvořilo pouze jistou – i když nikoli zanedbatelnou – část obchodu se Západem, který zahrnoval škálu komodit, od drahých kamenů až po různá koření a rebarboru. Obchodní cesty byly i jakousi tehdejší informační superdálnicí. Publikace seznámí čtenáře nejen s vlastní hedvábnou cestou a jejími předchůdkyněmi, ale připomene i současný kontroverzní plán vlády Čínské lidové republiky na novou hedvábnou cestu, známý jako „Jeden pás, jedna cesta“.

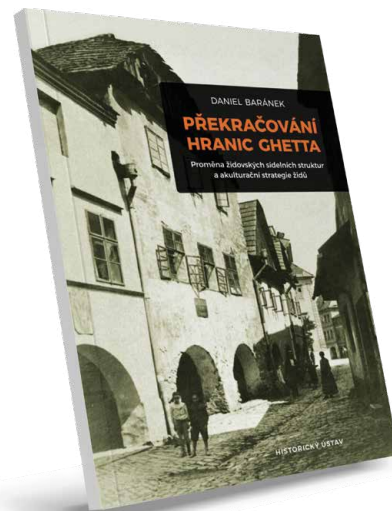
PŘEKRAČOVÁNÍ HRANIC GHETTA

Proměna židovských sídelních struktur a akulturační strategie židů

Daniel Baránek

[Historický ústav AV ČR](#), 2023

Zrovnoprávnění židů v 19. století mělo dalekosáhlé důsledky pro podobu židovského osídlení v českých zemích. Brány ghetta se otevřely a židé se z uzavřených čtvrtí začali svobodně stěhovat. Autor v této knize pomocí demografických a kartografických nástrojů zkoumá, jak se ve čtyřech městech – Boskovicích, Hranicích, Kolíně a Lošticích – proměnila prostorová struktura židovského osídlení a co tuto proměnu ovlivňovalo. Srovnání situace v jednotlivých městech ukazuje, jak podoba židovského osídlení úzce souvisela se začleněním židů do městské společnosti, nebo v některých městech naopak s rezervovaným postojem většinové společnosti vůči nábožensky a jazykově odlišnému obyvatelstvu. Analýza různých typů sociálního jednání a akulturace mimo jiné ukazuje, že zatímco prostorové hranice postupem desetiletí mizely, mentální hranice měly mnohem větší setrvačnost, neboť jejich udržování považovali i sami židé za podstatné pro zachování své identity.

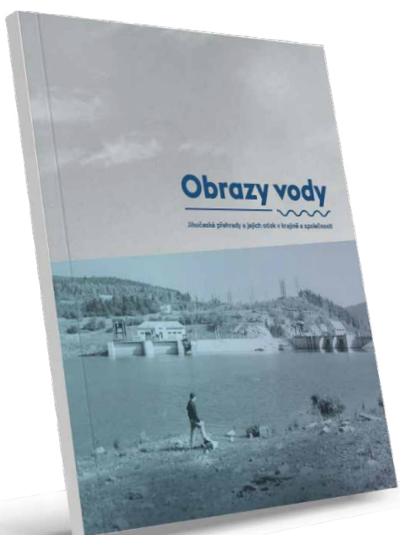
VZLETY A PÁDY

Pohled do historie Československých aerolinií v letech 1923–1993

Lenka Krátká

[Karolinum](#), 2023

Knihy přináší obraz fungování Československých aerolinií napříč několika desetiletími, od jejich založení v éře první republiky (1923) až do prvního roku existence samostatné České republiky (1993). Historie národního leteckého dopravce je zde zachycena primárně perspektivou hospodářských dějin, a zároveň je zasazena do širších rámců dějin sociálních, politických, v jistém ohledu i dějin každodennosti.

OBRAZY VODY

Jihočeské přehrady a jejich otisk v krajině a společnosti

Michal Kurz, Martin Pácha, Eliška Švarná
[Masarykův ústav a Archiv AV ČR](#), 2023

Doprovodný katalog stejnojmenné putovní výstavy se zabývá tématem vztahu moderního člověka k vodě a krajině, a to na příkladu výstavy jihočeských přehrad Lipno a Orlík v průběhu padesátých a na počátku šedesátých let. Prostřednictvím analýzy rozmanitých dobových médií (fotografie, tisk, plakáty, literatura, výtvarné umění) nabízí pohled na obě vodní díla jako politické, sociální a kulturní fenomény, které v krajině i ve společnosti zanechaly řadu hmatatelných i symbolických otisků.

OCENĚNÍ PRO NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA:

Příběh buňky získal Cenu Josefa Hlávky

[Příběh buňky. Od molekul ke vzniku života a prvním organismům](#) Vladimíra Rudajeva zaujal porotu Cen Josefa Hlávky a získal titul za nejlepší dílo vědecké literatury o živé přírodě za loňský rok. Po Magnesii Liteře tak jde letos o další ocenění pro knihu [Nakladatelství Academia](#). Autor převzal cenu 19. června 2023 na zámku Josefa Hlávky v Lužanech u Přeštic.

„Pro Academii je získání prestižního vědeckého ocenění poctou a radostí. V nakladatelství věříme, že nejde o poslední takové vyznamenání naší práce. Usilovně na tom pracujeme,“ říká ředitel Nakladatelství Academia Jiří Padevěť.

Cenu Josefa Hlávky za vědeckou literaturu v oblasti společenských věd si odnesl místopředseda Vědecké rady AV ČR [Michal Tomášek](#) za knihu [Právo na Hedvábné cestě](#) z nakladatelství Karolinum.

V odborné porotě, která oceněné knihy volí, zasedají mimo jiné zástupci Akademie věd ČR.

Jak se odvíjí příběh buňky

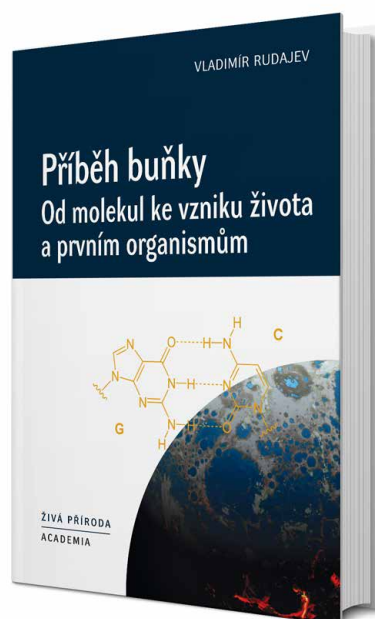
Původ, vznik a vývoj života a zejména buněk, jeho základních stavebních kamenů, je fascinující oblastí jak biologické, tak nebiologické vědy, která často komunikuje i s jinými myšlenkovými systémy, jako jsou filozofie nebo teologie.

Příběh buňky se skutečně odvíjí jako děj: postupně seznamuje se základními vlastnostmi živé hmoty, životními formami, evolucí a vznikem života, vlastnostmi a původem molekul, tvořících stavební prvky buněčného těla, fyzikálně-chemickými principy podstatnými pro fungování buněčného mechanismu, významem a funkcí biologických membrán, metabolismem, transportem, signalizací a získáváním energie pro životní procesy, aby v závěru vyvrcholil charakteristikou eukaryotických buněk, které jsou podstatou všech mnohobuněčných organismů, včetně člověka. Významnou část knihy tvoří kapitoly věnované

světu nukleových kyselin, zejména RNA a DNA, uchovávání genetickou informací ve formě genetického kódu, a syntéze proteinů, součástí buněk veškerých živých organismů. Kniha je doplněna množstvím názorných schémat a obrázků, bez nichž by bylo pochopení některých složitých struktur a procesů velmi obtížné.

Cena Josefa Hlávky za vědeckou literaturu

[Literární cenu Josefa Hlávky](#) v oblasti věd společenských, věd lékařských, věd o živé přírodě a věd o neživé přírodě udělují každoročně Nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových a Nadace Český literární fond za původní vědeckou monografii, která byla vydána v České republice v předchozím kalendářním roce.

THE SCIENTIFIC TRADE: FROM THE LECTURE HALL TO THE LAB

University student bodies can be a prime breeding ground for excellent researchers. **But it is not just in lecture halls that students learn the scientific trade, which can then accompany them throughout their professional lives.** Along with universities, the Czech Academy of Sciences is involved in educating the new generation of researchers.

The journey from a university lecture hall to one of the CAS institutes does not have to be all that complicated. Educating the next generation of researchers and involving (especially PhD) students in research are among the common goals of universities and our institution. **Jan Vondráček** from the Academy Council of the CAS explains that this sort of cooperation is beneficial for students focusing on scientific majors. “At the CAS institutes, they have access to unique expertise and equipment, while at universities they have access to training programmes and scholarships.”

How many students are working at the CAS institutes? Why is the cooperation of research and educational institutions so important? And how would it be affected if the current governmental proposal to cut spending on science and research were to be adopted?

What do PhD candidates at the Czech Academy of Sciences have to do? Do the CAS institutes also participate in the selection process?

Candidates have several options. There are two groups. Some are already working at the CAS institutes while studying at university, while others are looking for a suitable dissertation topic and supervisor after graduation. If they start working on this while they are writing their bachelor's or master's theses, they obviously have the advantage

of being able to continue pursuing a topic close to their heart.

And if they come to the Academy after having graduated?

In that case, it is advisable for them to look for an institute that deals with a subject that interests them.

Where can they find the information they need?

Primarily on the websites and social media of the institutes. Research teams also present their work at universities. Students can thus get information while they are still studying and can contact the teams or team leaders directly.

Do international students also have access to PhD programmes at the CAS?

The CAS institutes recruit PhD students from all over the world; they are not limited to Czech students. However, they have to check the form of the admission procedure and studies at the university that is the sponsor of the doctoral studies in question.

How many PhD students are currently working at the Academy?

In the long term, around 2,000. This number has not changed much in the past ten years. However, it varies >

depending on the field of study. There are approximately 600 students at CAS institutes focusing on mathematics, physics, and earth sciences, 1,200 at the institutes that focus on life and chemical sciences, and more than 200 PhD students in the humanities and social sciences.

Which fields have the largest number of students?

Physics, biology, and chemistry. The numbers depend not only on the size of the institute but also on its economic capabilities. Many teams contribute financially to the students' work – for instance by offering part-time jobs for talented students.

How do you evaluate the Academy's cooperation with universities?

It is often crucial for the comprehensive education of PhD students. At the CAS institutes they have access to unique expertise and equipment, while at universities they have access to training programmes and scholarships that broaden their horizons, allowing them to work abroad. But CAS researchers also contribute to the education of undergrad and grad students – via lectures, specialised courses, supervising theses... We're talking thousands of hours taught and many students supervised by our teams, which we attach great importance to. It would be a pity not to make use of the experience of researchers in the educational sector.

In this respect, are we on the same page as universities?

Cooperation certainly works best in fields of study where our researchers are directly involved in the organisation of the study. There are now more than 600 of them on the boards of doctoral programmes. In some cases, the situation may not always be ideal. CAS institutes sometimes encounter issues such as the redistribution of resources, the unequal status of supervisors, or the affiliation of the papers that PhD students publish, etc. However, in the long term, we have managed to solve most of the problems.

Do we also cooperate with private universities?

Mainly with public ones. The private ones often offer vocationally or economically narrowly oriented fields of study, and their number of PhD programmes is relatively limited. However, we aren't ruling out cooperation in the future.

What about universities abroad?

We are trying to establish cooperation with universities and institutes abroad. This provides students not only with internships, but above all with the prospect of cooperating on key scientific topics such as energy, informatics and cyber security, biomedicine, and challenges facing our society today. But the vast majority of these occur directly at the level of the CAS institutes and research teams.

prof. RNDr. Jan Vondráček, Ph.D. Member of the Academy Council

He is a long-term member of the Institute of Biophysics of the CAS. Since 2006, he leads the Cellular and Molecular Toxicology group, and in 2016, he was appointed head of the Department of Cytokinetics. He was appointed associate professor in 2011 and subsequently professor of animal physiology in 2017. As part of the Academy Council of the CAS, he focuses on conceptual issues of research preparation and cooperation of the CAS with universities, including PhD programmes and cooperation with specialised departments.

The Academy's cooperation with universities is often crucial for the comprehensive education of PhD students. CAS researchers also contribute to the education of undergrad and grad students – via lectures, specialised courses, supervising theses... We're talking thousands of hours taught and many students supervised by our teams, which we attach great importance to. It would be a pity not to make use of the experience of researchers in the educational sector.

Jan Vondráček, member of the Academy Council

How many universities does the Academy have memoranda of cooperation with?

As of 2017, we have more than twenty memoranda or agreements – mainly regarding PhD programmes. They cover practically all Czech universities and form the basis for hundreds more agreements that CAS institutes have with faculties or university departments. Most of them concern the training of PhD students affiliated with both the university in question and the Academy. There are also nearly thirty joint workplaces that focus on specialised research topics or use unique infrastructure.

Nevertheless, the research sector is plagued by a high percentage of students who do not complete their PhD studies and an exodus of potential postdoc researchers.

The reform of PhD programme organisation is currently being addressed. One of the motivating factors for this is the high number of students who do not complete their studies – reportedly, it is more than 50% in certain fields.

Does this also apply to PhD students at the Academy?

Our situation is notably better. In the last six years, the proportion of those who have successfully completed their studies has been around 75%, and at some CAS institutes, it is even higher.

Why is this so?

One reason is greater selectivity in the selection of students and especially support from research teams. In 2022, more than 75% of our PhD students had a work contract, allowing them to concentrate more on research and less on living costs. I must also acknowledge the work of the supervisors from the CAS institutes who are dedicated to their students. They give them enough space for professional development, which undoubtedly also contributes to the completion of doctorates.

Are “our” PhD students interested in continuing in the research sector?

We do not have an overview for the entire Academy. Although we did research the situation of PhD students at

the CAS institutes, we did not want to burden them with tracking down data on their employment. We would thus like to conduct a survey of how those who have completed their studies under the guidance of CAS supervisors are getting on. We are interested not only in what percentage of them choose a research career after their studies, but also in how many of them go abroad for postdoc fellowships and whether they then return to the Czech Republic.

Do you try to motivate postdocs to choose our institution for their career?

We motivate them mainly via the CAS Programme to Support Prospective Human Resources – Postdoctoral Fellows. Postdocs can receive salary support for up to two years. Although we are limited by the amount of funding, the programme has already supported hundreds of young researchers. Some of them have successfully integrated themselves into the CAS institutes and have even received awards for their work – for instance, the Otto Wichterle Award.

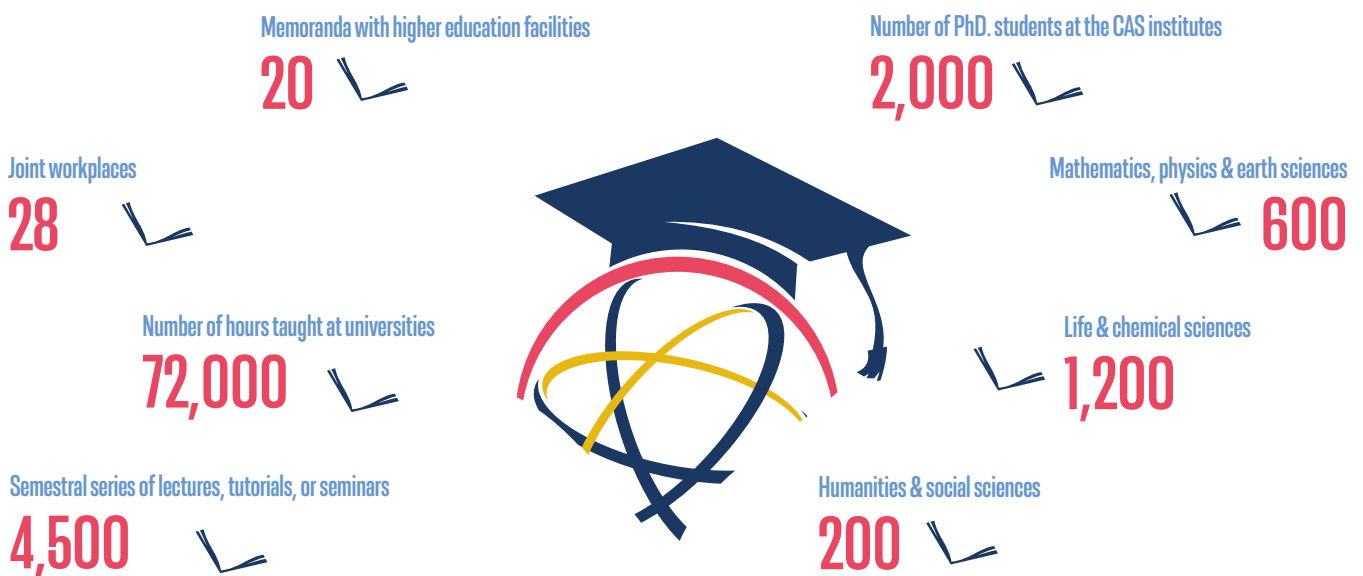
The Academy also conducts projects with universities. Is the cooperation with universities improving in this respect?

In addition to regular grants, the Academy is also involved in infrastructure projects with universities and the operation of institutions created with structural funds, such as [BIOCEV](#) and [CEITEC](#). It is still true, however, that this is mostly conditioned by the long-term cooperation of individual teams and their leaders.

So do researchers and educators have enough contact with each other? Aren't they in some cases in two different worlds?

At the universities with which we cooperate in the long term, our researchers are usually also successfully involved in pedagogical activities – not only teaching but also mentoring students. In the absence of such cooperation, university colleagues often have only a limited notion of how our institutes and the support of science within them work, and how challenging it is to raise funds to run everything. Conversely, our researchers often lack awareness of how teaching, accreditation, and funding issues are

CZECH ACADEMY OF SCIENCES AND ITS COOPERATION WITH HIGHER EDUCATION FACILITIES (2022)

dealt with at universities. Fostering these contacts can definitely improve mutual awareness.

! Researchers are concerned about the proposed adjustment of funding for science, research, and innovation for 2024–2026. Could it also negatively affect the Academy’s cooperation with universities?

It could, and not only directly. Reducing institutional funding will increase pressure to raise dedicated funds in the form of grants. The already extreme and counterproductive competition, where scientists have to concentrate on writing and reporting grants instead of conducting their research, will escalate again. This would certainly not contribute to the advancement of scientific knowledge.

! The Academy has also commented on the new university law and the reform of doctoral studies. What adjustments is it pushing for?

We focused on two main points. We want to better anchor the participation of non-university staff in the activities of the subject area boards. These play a key role in the organisation of programmes and their composition significantly influences the standard of doctoral programmes. A stronger involvement of experts from outside universities could contribute to the main objective of the reform – to increase the support for PhD students and the quality of their training.

! What is the second point?

The second addition that we’ve put forward is partially limiting the proposed reduction of doctoral students’ stipends if they work part-time. In addition to the administrative problems, this reduction would place greater financial demands on the departments in question and penalise

successful PhD students who are able to obtain additional funding. Our proposals are currently under review, so we shall see how it works out.

! Are there any new joint projects with universities in the works this year?

The major projects this year include mainly those from the Jan Amos Komenský Operational Programme – in particular the “Top Research” call, focusing on the development of high-quality basic research. Many of them involve teams from universities as well as the Academy. This opens up new perspectives for working on projects together that end up succeeding.

! Where should cooperation be heading in the coming years?

The capacities of the Czech Republic are limited. The number of high-standard teams and talented researchers is logically limited – as are the financial resources. We should therefore try to foster as close-knit cooperation as possible between teams from the CAS institutes and colleagues at universities.

! How will the Academy help achieve this?

We want to develop the cooperation further. Whether it be the training of PhD students or supporting the establishment of joint workplaces and the use of shared and often expensive equipment. I would also like to mention the CAS [Strategy AV21](#) and its research programmes. These are open to higher education partners as well as other research organisations or private companies. In short, we want to work together to provide PhD students with solid conditions for their studies and to make our know-how available to them, allowing them to learn the scientific trade in the best possible way. •

5th CCP Phenogenomics Conference 2023

Prague & on-line • 14 – 15

Main topics

- Rare diseases
- Experimental models
- Delivery of therapies
- Engineered Allele Validation Workshop

Keynote speaker

- **James Noones**
Yale School of Medicine,
United States
- **Matthew Maurano**
NYU Medical Center,
United States

Invited speakers

- Marcello Maresca, Sweden
- Hans Tómas Björnsson, Iceland
- Anniqve Claringbould, Germany
- Illana Gozes, Israel
- Marián Hajdúch, Czechia
- Hana Hanzlíková, Czechia
- Axel Schambach, Germany
- Ras Trokovic, Finland
- Jan Tuckermann, Germany
- Luca Varani, Switzerland
- Norbert Weiss, Czechia

Czech Centre for Phenogenomics (CCP)

CCP is a large research infrastructure unique in combining genetic engineering capabilities, advanced phenotyping and imaging modalities, SPF animal housing and husbandry, as well as cryopreservation and archiving, all in one central location – at BIOCEV campus.

Through its membership in INFRAFONTIER and IMPC, CCP is a partner in a global network that aims to comprehensively and systematically analyze the effect of loss of function gene mutations in mice. The goal is to produce a comprehensive ‘encyclopedia’ of gene function, that will help identify causative factors of human diseases as well as novel targets for therapeutic intervention.

DEADLINES

20 August 2023

for active participants, i.e. participants who wish to submit an abstract

10 September 2023

for passive participants, i.e. without an abstract

www.ccp-conference.cz

Alloys for better implants, research on lightning, cancer treatment, but also modern paganism and medieval universities. These are but a few of the research focuses of young researchers from the Czech Academy of Sciences who received the Otto Wichterle Award on 21 June 2023. The ceremony took place at Villa Lanna in Prague, where the awards were presented to the laureates by the President of the CAS, Eva Zažímalová. In her opening remarks, Eva Zažímalová, President of the CAS, pointed out that this year at the end of October, 110 years will have passed since the birth of Otto Wichterle, whose name the award bears. “Professor Wichterle is an example of a very talented and prolific researcher as well as a strong personality. He should inspire us not only because his inventions were able to improve our society, but above all due to the fact that during his entire life, he placed emphasis on the fundamental importance of the freedom of research,” she remarked. In her view, it is not just new discoveries that are most important in sci-

ence. “As researchers, we should not be driven by a mere desire to rewrite textbooks. I would say that what’s far more important is a degree of love and humility for the field, a willingness to keep learning, and a sense of responsibility for the research results.”

Nikola Balaš was awarded the Young Scholar Prize 2023 by the International Society for Ethnology and Folklore for his study *Through a peephole: Vladimír Karbusický, the secret police and the scholarly ethos in socialist Czechoslovakia*”.

Exactly 3 days, more than 100 stands, and about 46,000 visitors – from 8 to 10 June 2023, PVA EXPO PRAHA Letňany opened its doors to the Science Fair. Eva Zažímalová, President of the CAS, thanked the exhibitors and organisers for their work at the Friday evening gala. “I am pleased that most of our institutes understand the importance of popularising science and presenting the results of their research to the public. Forty-seven of our institutes are exhibiting here.”

VĚDA FOTOGENICKÁ

MARTIN POPEK

Ústav fyziky atmosféry AV ČR

Bleskové výboje nad obcí Nýdek. Canon 60d s objektivem sigma 18–300

A MAGAZÍN

Akademie věd
České republiky

Populárně-naučné časopisy ZDARMA

Všechna periodika, která Akademie věd ČR vydává, jsou zdarma
online na stránkách www.avcr.cz/casopisy.

www.avcr.cz

AKADEMICKÝ BULLETIN

Akademie věd
České republiky

Vydává

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
IČO 60457856

Adresa redakce

Odbor akademických médií DVV SSČ AV ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
tel.: +420 221 403 513
e-mail: wernerova@ssc.cas.cz

Šéfredaktor

Viktor Černoch
e-mail: cernoch@ssc.cas.cz

Editor

Luděk Svoboda
e-mail: svobodaludek@ssc.cas.cz

Redaktorky

Zuzana Dupalová, Leona Matušková a Markéta Wernerová

Fotografka

Jana Plavec

Produkční

Markéta Wernerová

Korektorka

Irena Vítková

Překladatelka

Tereza Novická

Sociální sítě

Anna Jaklová

Grafika

Josef Landergott a Luděk Svoboda

Redakční rada

Markéta Pravdová (předsedkyně), Ondřej Beránek (místopředseda),
Martin Bilej, Eva Doležalová, Zdeněk Havlas, Jiří Chýla, Jiří Ludvík,
Ilona Müllerová a Kateřina Sobotková

Elektronický měsíčník *AB / Akademický bulletin* vychází jednou měsíčně kromě července a srpna (10× ročně) výlučně pro vnitřní potřebu Akademie věd ČR. Uzávěrka dalšího čísla je vždy **do konce předchozího měsíce**. Číslo 6–7/2023 vyšlo 13. července 2023.

Jakékoli šíření části či celku v libovolné podobě je bez písemného souhlasu vydavatele výslovně zakázáno. Nevyžádané materiály se nevracejí. Za obsah inzercí redakce neodpovídá. Změny vyhrazeny.

Všechny texty stejně jako fotografie na str. 2, 4, 6–7, 10–13, 16, 22, 28 a 32 jsou uvolněny pod svobodnou licencí CC BY-SA 3.0 CZ.

https://www.linkedin.com/company/akademie-ved-ceske-republiky/akademie_ved_cr

https://twitter.com/akademie_ved_cr

www.avcr.cz

<https://cs-cz.facebook.com/akademieved/>

<https://www.instagram.com/akademievedcr/>

<https://twitter.com/CzechAcademy>

Máte námět na téma nebo byste chtěli přispět článkem do rubriky „Z pracoviště“? Napište nám na cernoch@ssc.cas.cz nebo svobodaludek@ssc.cas.cz.